

Výstavnícké Slovensko po korone

Prezentačný program múzeí a galérií v letnej sezóne 2020

Doslova vyhladovaná kultúrna verejnosť po prísnych opatreniach počas koronavírusovej pandémie akiste čoskoro zaplní výstavné siene slovenských múzeí, galérií a ďalších kultúrnych zariadení. Tie, napriek nemalým problémom, ktoré im spôsobil dlhodobý výpadok príjmov zo vstupného, pripravili pre svojich návštevníkov bohaté menu prezentačných aktivít najrozmanitejšej tematiky. Okrem atraktívnych expozícií v hradných a zámockých areáloch či v rozľahlých priestoroch múzeí v prírode môžete počas letných mesiacov navštíviť desiatky zaujímavých výstav pripravených kurátormi z najrôznejších odborov zastúpených v múzeách.

text: Peter Maráky, foto: propagačné materiály organizátorov výstav

Pri príležitosti 770. výročia prvej písomnej zmienky o Levoči pripravilo SNM-Spišské múzeum v levočskej Historickej radnici výstavu *Leucha 1249 – Leutscha 1400* o zrode stredovekého mesta. Podľa informácií zo starých levočských kroník Viktora Greschika alebo Gašpara Haina a z ďalších archívnych pamiatok a archeologických nálezov priblížili spišskí múzejníci najstaršie osídlenie mesta z 13. storočia s významným podielom nemeckých (saských) osadníkov. Historické pramene venujú pozornosť popri mestskej elite aj iným sociálnym skupinám, takže súčasníci majú možnosť urobiť si obraz aj o každodennom živote obyvateľov slávneho mesta, ktoré podľa povesti vybudovali „na starom levočskom kopci“.

Obdobiu omnoho neskoršej, ale pre nás nemenej významnej historickej udalosti je venovaná výstava *Armáda v Povstaní. Slovenské národné povstanie 1944*, nedávno sprístupnená

v sídelnej budove Slovenského národného múzea na Vajanského nábřeží v Bratislave. Historici z Múzea SNP v Banskej Bystrici pripravili prehľadnú, prevažne obrazovo-textovú výstavu, ktorá objasňuje nielen zásluhy povstaleckej armády a predstavuje jej významné a vedúce osobnosti, ale aj organizačnú štruktúru vojska a život vojakov a dôstojníkov, aktívnych účastníkov protifašistického odboja pred vyše 75 rokmi.

Bohatá je aj ponuka umelecko-historických výstav galérií. V Slovenskej národnej galérii s oneskorením sprístupnili od 26. júna do 10. januára 2021 výstavu *Generácia 909, 76*, koncepčne odkazujúcu na výstavu z roku 1964, ktorú milovníci slovenského výtvarného

umenia netrpezlivo očakávali. Na výstave v Esterházyho paláci SNG na Námestí L. Štúra v Bratislave sú zastúpené diela takých významných výtvarníkov z Generácie 1909, ako boli Mudroch, Majerník, Čemický, Hložník, Šimerová a mnohí ďalší.

V Galérii mesta Bratislavy v Mirbachovom paláci bola síce celé dva mesiace inštalovaná výstava *Maľby na dreve* Albína Brunovského, dominantnej osobnosti slovenskej grafiky, ale nedostupná, preto je teraz o to vyhľadávanejšia. Časť z rozsiahlej tvorby poprednej osobnosti slovenskej umeleckej aj reportážnej fotografie Karola Kállaya, venovanú predovšetkým známym postavám slovenského divadla a filmu, vystavuje pod názvom *Nezabudnuteľní* populárne Múzeum Danubiana na dunajskom polostrove v Bratislave-Čunove. Storočnicu slovenského profesionálneho divadelníctva detským divákom prístupnou formou približuje interaktívna výstava *Posvietme si na divadlo* z produkcie nevyčerpatelne invenčného Medzinárodného domu umenia pre deti BIBIANA.

V letnej sezóne nechýbajú ani prezentácie návštevníkmi Slovenska osobitne oceňovaného ľudového umenia. Etnografickej tematike, tradičnej materiálnej kultúre je venovaná výstava *Rozkvitni* v sídle Stredoslovenského múzea v Thurzovom dome v centre Banskej Bystrice. Spoločným znakom vystavených predmetov je ich výnimočná výzdoba, ktorej hlavným prvkom sú rastlinné motívy. Na bohatej kolekcii krojov, keramiky či nábytku nájdú návštevníci rozmanité motívy frekventované v našej tradičnej výtvarnej kultúre – najmä výšivke a výmalbe, pochádzajúce zo stredoslovenských regiónov Horehronia, Podpoľania, Hontu a Novohradu. Mimoriadne bohatú paletu predmetov tradičnej slovenskej nástrojovej hudby môžu obdivovať návštevníci centra Ústredia ľudovej umeleckej výroby na výstave *Majstri hudobných nástrojov* v Galérii ULUV-u na Obchodnej ulici v Bratislave.

Nepochybne „čerešničkou na torte“ letnej výstavníckej hostiny je svetová výstava *Poklad Inkov* v Rytierskej sieni na Bratislavskom hrade. Prezentuje zlaté korunovačné klenoty, pohrebné masky, zbrane a šperky v množstve, aké sme ešte u nás nemali príležitosť vidieť. Priviezli ju k nám za mimoriadnych bezpečnostných opatrení z ďalekého Peru. Na výstave, plnej zlatého lesku, možno uvidieť, okrem iného päť historických korún indiánskych vládcov, množstvo obetných nožov a iných rituálnych predmetov používaných kňazmi, nádherné ozdobné predmety, ale aj zlatý trón či

model bájnneho mesta Machu Picchu alebo materiállovú kópiu Slnecnej brány od jazera Titicaca. Výstavou sa nám naskytla jedinečná príležitosť spoznať u nás len málo známe kultúrne dedičstvo pôvodných obyvateľov Južnej Ameriky.

Viac-menej náhodný výber z tohtoročnej letnej výstavnej ponuky by bolo pravdaže možné doplniť ešte o mnohé ďalšie výstavy z oblasti archeológie, histórie, etnológie, kultúrnej histórie, súčasnej výtvarnej tvorby či z viacerých prírodných vied. Ich návštevou si spestríme letné turistické potulky po našej domovine a obohatíme vedomosti o nej. Tentoraz naozaj platí: do múzeí a galérií sa zísť oplatí! ●